

Η αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Λουξεμβούργο (ΔΕΕ) περί οριοθέτησης θαλασσιών ζωνών αλλά και θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού στην ΕΕ

*γράφει ο Δρ. Γεώργιος Ανθρακούς**

Αυτή η αρμοδιότητα αφορά: 1) Την περίπτωση οριοθέτησης θαλασσιών ζωνών που αφορά χώρα μέλος της ΕΕ. Το άρθρο 4 της Συνθήκης Λειτουργίας της ΕΕ αναγνωρίζει την συντρέχουσα αρμοδιότητα μεταξύ της ΕΕ και των χωρών μελών της ΕΕ για την περίπτωση καθορισμού ζώνης αλιείας αλλά και (υποθαλάσσιων) ενεργειακών πόρων. Επιπλέον, το άρθρο 34 παράγραφος 1 του κανονισμού λειτουργίας του διεθνές δικαστηρίου της Χάγης δεν επιτρέπει την συμμετοχή ως τρίτος παρεμβαίνων υπερεθνική νομική οντότητα όπως είναι η ΕΕ σε διαδικασία οριοθέτησης θαλάσσιας ζώνης χώρας μέλους της ΕΕ. Για τον λόγο αυτό αλλά και επειδή υφίσταται συντρέχουσα αρμοδιότητα μεταξύ της ΕΕ και της χώρας μέλους της ΕΕ το ΔΕΕ οφείλει να είναι αποκλειστικά αρμόδιο και σε καμία περίπτωση άλλο δικαστήριο. Επίσης το άρθρο 282 της Σύμβασης για το δίκαιο της θάλασσας δεν επιτρέπει χώρα μέλος της ΕΕ να προσφύγει στο διεθνές δικαστήριο της Χάγης σε περίπτωση που ανήκει σε περιφερειακή Συνθήκη Βλ. ΕΟΚ ή ΕΕ. Η Σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας του 1982 με την επικύρωση αυτής τον Ιούνιο του 1998 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέστη δεσμευτικό κοινοτικό κεκτημένο για όλες τις χώρες μέλη της ΕΕ με αποτέλεσμα να υφίσταται αποκλειστική αρμοδιότητα του ΔΕΕ για επίλυση διαφορών που ανήκουν στο ενωσιακό δίκαιο. Για τις υποψήφιες χώρες προς ένταξη στην ΕΕ όπως είναι η Τουρκία και η Αλβανία ισχύει το εξής: Η Συμφωνία Σύνδεσης ΕΟΚ με την Τουρκία το 1963 και η Συμφωνία Σύνδεσης ΕΕ με την Αλβανία το 2009 αποτελούν μια ειδική κατηγορία «*sui generis*» του ενωσιακού δικαίου και σε περίπτωση θαλάσσιας διαφοράς μεταξύ των υποψηφίων χωρών αυτών προς ένταξη στην ΕΕ με χώρα μέλος της ΕΕ να υφίσταται δοτή αποκλειστική αρμοδιότητα στο ΔΕΕ. Στην περίπτωση της Συμφωνία Σύνδεσης ΕΟΚ με την Τουρκία το 1963 το άρθρο 25 παράγραφος 2 προβλέπει ρητώς αυτήν την αρμοδιότητα του ΔΕΕ. Η Ελλάδα σε περίπτωση που θελήσει να προβεί σε υπογραφή συνυποσχετικού με την Τουρκία με περιεχόμενο τον καθορισμό θαλασσιών ζωνών δηλ. ΑΟΖ με σκοπό την παραπομπή στο διεθνές δικαστήριο της Χάγης, η Ελλάδα σε τέτοιο ενδεχόμενο θα παραβιάσει προδήλως όλα τα παραπάνω. Ως μοναδική λύση η οποία θα είναι πλήρως συμβατή με το ενωσιακό δίκαιο ως υπερισχύον δίκαιο στην ΕΕ συνίσταται η εφαρμογή του άρθρου 273 της Συνθήκης Λειτουργίας της ΕΕ μεταξύ Ελλάδος και Κυπριακής Δημοκρατίας ως χώρες μέλη της ΕΕ βάσει υπογραφής συνυποσχετικού διαιτησίας στο ΔΕΕ και με την ενεργό συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως εκπρόσωπος της ΕΕ διότι υφίσταται από το 2004 εκκρεμότητα θαλάσσιας οριοθέτησης δηλ. ΑΟΖ μεταξύ Ελλάδος και Κυπριακής Δημοκρατίας. 2) Την περίπτωση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2014/89/ΕΕ της 23ης Ιουλίου 2014 περί θεσπίσεως πλαισίου για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό. Η Ελλάδα λόγω της μη ενσωμάτωσης της οδηγίας αυτής την 21 Δεκεμβρίου 2023 έχει παραπεμφθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο ΔΕΕ και δια του τρόπου αυτού επιβεβαιώνεται η αρμοδιότητα του ΔΕΕ.

****Δρ. Νομικής Πανεπιστημίου του Αμβούργου και μεταδιδακτορικός ερευνητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών.***